

היסטוריה

(לימודי חובה תכנית חדשה)

2 יחידות לימוד (רכיב ה-30%)

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

עליך לענות על שתי שאלות – שאלה אחת מכל פרק

מבין השאלות שבחרת לענות עליהן, לפחות שאלה אחת חייבת לכלול קטע מקור.

פרק ראשון - (50X1) – 50 נקודות

פרק שני - (50X1) – 50 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

שים לב: תלמידים שאושר להם מבחן מותאם אינם חייבים לענות על שאלות עם מקור

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין

ד. המלצה לחלוקת הזמן: כ-25 דקות לכל שאלה

בהצלחה!

בשאלון זה שני פרקים. עליך לענות על שתי שאלות – שאלה אחת מכל פרק. מבין השאלות שבחרת לפחות שאלה אחת חייבת לכלול שיש מקור

טוטליטריות, נאציזם, אנטישמיות,

מלחמת העולם השנייה והשואה

פרק ראשון (50 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 1 – 3 (50 נקודות)

1. מקור – האידיאולוגיה הנאצית ועליית היטלר לשלטון

א. הצג שני עקרונות של האידיאולוגיה הנאצית.

הסבר מדוע משכה האידיאולוגיה הנאצית גרמנים רבים (24 נקודות)

ב. לפניך קטע המתאר את המצב בגרמניה בשנים שלפני עליית הנאצים לשלטון.

לאמתו של דבר תקופת הפריחה של רפובליקת ויימאר הייתה זוהרת פחות משנדמה. החברה הגרמנית הייתה מפולגת ושסועה, והמשטר הדמוקרטי לא הצליח לאחות את השסעים העמוקים בחברה. המרירות בקרב שכברות רבות באוכלוסייה נשארה במלוא חריפות. שיעורי האבטלה הגבוהים הביאו פועלים רבים לידי הקצנה. חשוב מכל, הדמוקרטיה של ויימאר לא הייתה מסוגלת, אפילו בשנות הפריחה שלה, לגייס בסיס תמיכה מוצק דיו לשם התמודדות עם מגזרים חברתיים רבי עוצמה שהתנגדו לעצם קיומה. שאלת הלגיטימיות שלה עמדה בחריפותה.

(מעובד על פי א' קרשו, היטלר, היבריס 1889 – 1938, עם עובד, 2003, עמ' 268 – 269)

על פי הקטע, הסבר את הגורמים שסייעו לעליית המפלגה הנאצית לשלטון (26 נקודות)

2. גרמניה מדמוקרטיה לנאציזם:

א. הצג את התוכן של חוק ההסמכה (מרץ 1933), והסבר כיצד הוא פגע בדמוקרטיה

בגרמניה. (26 נקודות)

ב. הצג את תוכנם של חוקי נירנברג (ספטמבר 1935), והסבר את השפעתם על המעמד

של אזרחי גרמניה היהודים, ועל מעמד האזרחים הלא יהודים (24 נקודות)

3. מדיניות הנאצים כלפי היהודים בפולין והגטואיזציה:

- א. הסבר את המטרות שהנחו את הנאצים במדיניות שלהם כלפי היהודים בפולין עד להקמת הגטאות, והצג שני צעדים שנקטו הנאיים לקידום מטאות אלה. (24 נקודות).
- ב. הסבר מדוע ריכוז היהודים בגטאות היה נקודת מפנה בחיי היהודים בפולין. בתשובתך דון בשלושה תחומים. (26 נקודות).

פרק שני (50 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 4 – 6 (50 נקודות)

4. מקור – הגטאות בזמן ביצוע 'הפתרון הסופי'

- א. על פי מה שלמדת, הסבר מדוע התקשו היהודים בגטאות להבין כי מטרת הנאצים היא להשמיד את העם היהודי.

הדגם כיצד קושי זה של היהודים בא לידי ביטוי בקטע שלפניך (26 נקודות)

בליל שבת ה-17 באפריל 1942, שנודע לאחר מכן בשם 'ליל הדמים', ספג הגטו זעזוע. יותר מחמישים יהודים נגררו מבתיהם באותו לילה ונוראו ברחוב. הגטו היה נדהם ומפוחד. האם היה זה סימן לבאות? ואולי האנשים שנורו נחשדו בפעילות בלתי חוקית, והרציחות נועדו לשמש רק אזהרה, ולא יותר מכך?

בסוף אפריל הגיעו לגטו וארשה שניים מחברי בית"ר שנמלטו מן הטבח בלובלין, ודיווחו על מה שקרה בלובלין – למעשה הגטו בלובלין חוסל, ועוד קודם לכן פקד גורל דומה את היהודים במחוזות הקטנים שסביב לובלין. דיווח זה נמסר גם לצ'רניאקוב [יו"ר היודנראט]. הוא השיב לשני הנמלטים כי לדעתו הם מגזימים, ויש בידו הבטחה אישית מהמושל הנאצי הנס פראנק כי שלושה גטאות גדולים בפולין יישארו על כנם – וארשה, ראדום וקראקוב. מכאן שבוארשה אין סיבה לדאגה.

שני חברי בית"ר פנו אל ראש ועדת התיאום היונית בגטו, אולם תגובתו הייתה: "אל תפיצו סיפורי זוועה. יהודי לובלין לא חוסלו בבלוז' ובסוביבו, הם נמצאים ברובנו ובפינסק. התקבלו מכתבים המוסרים כי ראשי הקהילה עשו למענם סידורים נאותים".

(מעובד על פי מ' ארנס, דגלים מעל הגטו, משכל, 2009, עמ' 55-56)

ב. הסבר שתי דילמות של חברי היודנראט בזמן ביצוע 'הפתרון הסופי', והצג אחת מדרכי ההתמודדות שלהם עם אחת מן הדילמות שהסברת (24 נקודות)

5. היחס של האוכלוסייה בארצות הכיבוש הנאצי אל היהודים

א. הסבר שלושה מן הגורמים שהשפיעו על היחס של האוכלוסייה המקומית כלפי היהודים בארצותיהם בזמן הכיבוש הנאצי. (30 נקודות)

ב. הצג שלושה דפוסי התייחסות של האוכלוסייה המקומית אל היהודים בארצותיהם בזמן הכיבוש הנאצי, והסבר את המניעים של אלה שבחרו לנהוג על פי כל אחד מן הדפוסים האלה.

6. דרכי הלחימה של היהודים

א. בגטאות התנהל ויכוח בנוגע ליציאה למרד.

הסבר שני נימוקים נגד היציאה למרד. (25 נקודות)

ב. הסבר את הגורמים להצטרפות של לוחמים יהודים לצבאות של בעלות הברית בזמן מלחמת העולם השנייה. (25 נקודות).

בהצלחה!